

A Fővárosi Ítéltábla a Szentirmai Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek dr. Göde Mariann ügyvéd (fél címe 3) által képviselt dr. I.rendű alperes neve I. rendű, dr. ifj. Balás László ügyvéd által képviselt II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2012. május 24. napján kelt 39.P.25.239/2010/18. számú ítélete ellen az I. rendű alperes által benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezéssel támadott rendelkezését részben megváltoztatja és a felperesnek az I. rendű alperes részére fizetendő perköltség összegét 300.000,- (Háromszázezer) Ft + áfáról 1.460.000,-(Egymillió-négyszázhatvanezer) Ft + áfa összegre felemeli;

az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának 2. oldal negyedik és 4. oldal nyolcadik bekezdésében szereplő azon megállapítást, hogy a 2008. szeptember 3-án kötött üzletrész-adásvételi szerződésben az üzletrész vételára 60.200.000,-(hatvanmillió-kettőszázezer) Ft volt, mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 58.600,-(Ötvennyolcezer-hatszáz) Ft + áfa ügyvédi munkadíjat és 92.800,-(Kilencvenkettőezer-nyolcszáz) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az alperesi jogelődök között 2008. szeptember 3-án üzletrész-átruházási szerződés jött létre, a felperes meg kívánta vásárolni az alperesi jogelőd P. Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.-ben fennálló, összesen 85,71 %-os üzletrészt. A felek az üzletrészek vételárát 62.360.000,- Ft-ban határozták meg és a felperes a szerződés szerint átvállalta a P. Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. K. Cs. felé, tagi kölcsön jogcímén fennálló 12.640.000,- Ft összegű tartozását. A szerződő felek még a szerződés aláírásának napján a szerződést úgy módosították, hogy az üzletrész vételárát 60.200.000,- Ft-ban állapították meg és megállapodtak abban, hogy a tagi kölcsön visszafizetése nem terheli a felperest. A felperesnek a vételár 90 %-át 2008. október 15-ig kellett volna megfizetnie.

Az alperesi jogelődök a 2009. májusában felszámolási eljárást kezdeményeztek a felperes ellen.

A felperes a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság előtt 15.P.XVIII.21.230/1009. szám alatt pert indított az alperesi jogelődök ellen és kérte annak megállapítását, hogy az alperesekkel 2008. szeptember 3-án kötött üzletrész-adásvételi szerződés a Ptk. 312. §-a alapján megszűnt, mivel a teljesítés lehetetlenné vált. Az elsőfokú bíróság a 2009. szeptember 22-én kelt 15.P.21.230/2009/4. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

Az alapszerződést megkötő hitelezők 2010. március 10-én a felperessel szemben fennálló követeléseiket az I. rendű alperesre engedményezték. 2010. április 6-án a felperes és az I. rendű alperes megállapodást kötöttek, amelyben a felperes elismerte 42.000.000,- Ft erejéig a jogosult követelését és vállalta, hogy megfizet az I. rendű alperes részére 2010. április 30-ig 34.000.000,- Ft-ot és letétbe helyez 8.000.000,- Ft-ot a Pankotai Ügyvédi Irodánál. A II. rendű alperes a „Megállapodás adósság rendezéséről” elnevezésű okiratot kezesként írta alá. A II. rendű alperes mint zálogkötelezett ugyanakkor hozzájárult ahhoz, hogy a kizárólagos tulajdonát képező, belterület 5 hrsz.-ú, természetben a, Kossuth tér 12. szám alatt található ingatlanára 42.000.000,- Ft és járulékai erejéig az I. rendű alperes javára jelzálogjogot alapítsanak.

2010. május 10-én a felperes jogi képviselője útján tájékoztatta az I. rendű alperest arról, hogy a szerződést megtámadják és az azokból eredő fizetési kötelezettségeik vonatkozásában kifogással élnek, a fizetési kötelezettségüket nem ismerik el.

A felperes az elsőfokú bíróságra benyújtott keresetében a felperes és az I. rendű alperes között 2010. április 6-án létrejött megállapodás, valamint a megállapodás biztosítására kötött készfizető kezesi szerződés és jelzálogjog szerződés érvénytelenségének a megállapítását kérte a Ptk. 210. § (4) bekezdése alapján a megkötésükre visszaható hatállyal. Kérte ezzel kapcsolatban, hogy a II. rendű alperes ingatlanára bejegyzett jelzálogjog törlését eredeti állapot helyreállítása jogcímén. Hivatkozott továbbá a Ptk. 312. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakra azzal, hogy az üzletrész-átruházási megállapodás megkötését követően beállott, előre nem látható körülmények folytán az üzletrész-átruházási szerződés teljesítése a felperes részéről lehetetlenné vált.

Az I. rendű alperes az ellenkérelmében a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben történő marasztalását kérte. Állította, hogy a megállapítási kereset Pp. 123. §-a szerinti feltételei nem állnak fenn egyik szerződés esetében sem. Hivatkozott arra, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a szerződésüket az I. rendű alperes jogellenes fenyegetése hatására kötötte meg.

A II. rendű alperes a kereset teljesítését nem ellenezte, egyetértett azzal, hogy a jelzálog szerződés érvénytelen és kérte, hogy a bíróság a bejegyzett jelzálogjogot töröltesse.

A Fővárosi Törvényszék a 2012. május 24. napján kelt 39.P.25.239/2010/18. számú ítéletében a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 300.000,- Ft + áfa ügyvédi munkadíjat.

Határozata indokolásában rögzítette, hogy a felperes megvásárolta az I. rendű alperes jogelődjeinek üzletrészét 60.200.000,- Ft vételár ellenében. Az a felek között nem volt vitás, hogy a felperes a vételárat nem fizette meg.

A felperes előadása alapján nem vizsgálhatta, hogy a Ptk. 312. §-a alapján fennáll-e a felperes érdekbeli lehetetlenülése az alapszerződés vonatkozásában, mivel e körben a Budapesti XVIII. és XIX. Kerületi Bíróság 15.P.XVIII.21.230/2009. szám alatt folyó perben jogerősen döntött. Jelen per tárgya kizárólag az volt, hogy a felek között 2010. április 6-án létrejött szerződések érvénytelenek-e a Ptk. 210. § (4) bekezdésében foglaltakra tekintettel.

Az elsőfokú bíróság egyetértett az I. rendű alperessel abban, hogy a felperes nem fejtette ki, hogy a megállapítási kereset Pp. 123. §-ában írt konjunktív feltételei mennyiben állnak fenn a perbeli megállapodások vonatkozásában. Az elsőfokú bíróság abban a tekintetben is osztotta az I. rendű alperes álláspontját, hogy a jogellenes fenyegetés tényének önmagában ellentmond az, hogy a felperes kezdeményezte a megállapodások létrejöttét és jelentős fizetési kedvezményt ért el az eredeti szerződésben foglaltakhoz képest. Ezen túlmenően a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján fennálló bizonyítási kötelezettsége körében a felperes nem bizonyította, hogy a 2010. április 6-án aláírt megállapodásokat a felperes jogellenes fenyegetés hatására kötötte meg. Mindezekre tekintettel a Pp. 206. § (1) bekezdésére is figyelemmel a felperes keresetét elutasította.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság kötelezte a pervesztes felperest az I. rendű alperest képviselő ügyvéd munkadíjának megfizetésére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és a (6) bekezdésére figyelemmel.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben kérte annak részbeni megváltoztatásával az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának módosítását a 2008. szeptember 3-án megkötött üzletrész-adásvételi szerződés vételárával kapcsolatban, továbbá az ügyvédi munkadíj összegét 300.000,- Ft + áfa összegről 1.460.000,- Ft + áfa összegre felemelni, valamint a felperest a másodfokú eljárás költségeinek viselésére kötelezni.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az ítélete indokolásában a 2. oldal negyedik bekezdésében és a 4. oldal nyolcadik bekezdésében helytelenül rögzítette azt, hogy a felek között 2008. szeptember 3-án megkötött üzletrész-adásvételi szerződés 60.200.000,- Ft vételárról rendelkezett volna, és ezt kellett volna az I. rendű alperes jogelődjeinek a felperes részére megfizetni. Ezzel szemben a tény az, hogy az adott üzletrészek együttes vételára 62.360.000,- Ft volt és ezen felül a felperes 12.640.000,- Ft tagi hitelt is vállalt megfizetni. Ezt támasztja alá a felajánlott I. rendű alperesi jogelődök tanúbizonyítási lehetősége, az A/4. szám alatt csatolt felszámolóbiztos e-mail válasz számadata, valamint a felperes keresetéhez F/7. szám alatt csatolt megállapodás I/1. és I/2. pontjai, ahol a felek a 2010-ben egyező akarattal rögzítették a 2008-as kötelezettségeket. A felperes azt kívánja elérni a később ki is javított, igazoltan helytelen adatokra épülő üzletrész-adásvételi

szerződés lobogtatásával, hogy az eljáró bíróság már a kiindulási helyzetet is nehezen érthesse meg.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság méltánytalanul alacsony összegben állapította meg az elsőfokú eljárás ügyvédi díját, figyelemmel arra, hogy két évig tartott a peres eljárás, ahol a felperes soha semmilyen érdemi előadást nem tett bírói felhívások ellenére. Ezzel szemben az I. rendű alperes a tárgyalásokon megjelent, írásbeli beadványokat szerkesztett, többször személyesen is betekintett az aktába a kezelő irodán, sokszor jelezte a szerkesztőnek, rossz cégnévre, rossz székhelycímre mellékletek nélkül küldenek ki. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság a 42.000.000,- Ft pertárgyértékű eljárásban 0,7 %-os mértékű ügyvédi munkadíjat állapított meg. Ez egyrészt azért jogsértő, mert az I. rendű alperes és az ügyvédje között megbízási szerződés volt, amit az elsőfokú eljárásban becsatolt, ezért az elsőfokú bíróságnak ezt a díjat, ami 2.000.000,- Ft + áfa volt, kellett volna figyelembe venni. Amennyiben az elsőfokú bíróság úgy találta volna, hogy ez az összeg nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi munka díjával vagy a pertárgy értékével, indokolási kötelezettsége mellett ezt mérsékelhette volna. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság még csak nem is utalt arra, hogy a felek között megbízási szerződés lett volna. Amennyiben a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szerinti díjképzést fogadja el, mint ahogy a fellebbezése is erre irányult, akkor azt nemcsak a 3. § (2) bekezdés a), hanem b) pontja alapján is kell számolni és így jön ki a fellebbezésében kért 1.460.000,- Ft + áfa összeg. Amennyiben ez is eltűzött lenne, úgy a 3. § (6) bekezdése szerint indokolni kellett volna az eltérő mérték alkalmazását, amit az elsőfokú bíróság ugyancsak elmulasztott.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

Előadta, hogy a felperes az utóbbi időben jelentősen megváltozott jogszabályi környezetben számos patikájának a bezárásra kényszerült. A társaság jelenleg is komoly pénzügyi nehézségekkel küzd, ami főleg az említett patikabezárásoknak tulajdonítható. Mindezek alátámasztásaként csatolta a társaság 2011. évi záró mérlegét. A zárómérleg adataiból kitűnően a fellebbezési kérelemben követelt összeget előre láthatólag nem lesz képes a társaság az I. rendű alperes jogi képviselője részére megfizetni, míg az elsőfokú bíróság által az ítéletében megállapított ügyvédi munkadíj I. rendű alperes részére történő megfizetésére még lát esélyt. Álláspontja szerint a megítélt ügyvédi munkadíj kellően méltányos költségtérítést állapít meg az I. rendű alperes részére, tekintettel arra, hogy az ügyteher, amely a jogi képviselő vállára nehezedett, kellő arányban áll a megítélt ügyvédi díjjal, különös tekintettel arra, hogy az I. rendű alperes maga is praktizáló ügyvéd, így a jogi képviselő munkadíját saját személyes közreműködésével is könnyítette.

Az I. rendű alperes a felperes fellebbezési ellenkérelmére tett észrevételében előadta, hogy a fellebbezési ellenkérelemlről az állapítható meg, hogy a felperes nem ellenezte az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának az általa kért részében történő megváltoztatását. Az ellenkérelem arra szorítkozik, hogy az általa kért ügyvédi munkadíj összegét már nem tudja kigazdálkodni. A bírósági eljárásban

megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet nem kigazdálkodhatóságról beszél, hanem arról, hogy pernyertesség esetén a pernyertes felet képviselő ügyvédet milyen mértékű munkadíj kell, hogy megillesse. Ez csak és kizárólag akkor mérsékelhető, ha nem állna arányban a pertárgy értékével és/vagy az elvégzett ügyvédi munkával. Álláspontja szerint a 42.000.000,- Ft pertárgyértékű eljárásban végzett két éves ügyvédi munka díjazása legalább a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet szerint számítandó 1.460.000,- Ft nettó összeggel áll arányban.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 256/A. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, azaz kizárólag az ügyvédi munkadíj mértékét és az indokolás I. rendű alperes által sérelmezett részeit vizsgálta.

Az I. rendű alperes fellebbezése megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla a felterjesztett iratokból megállapította, hogy a felperes 2010. július 27-én benyújtott keresetlevelében azt adta elő, hogy a 2008. szeptember 3-án első ízben megkötött szerződésben a felek az üzletrészek vételárát 62.360.000,- Ft-ban határozták meg, míg az ugyanazon a napon kötött szerződésben az üzletrész-átruházási megállapodásban foglaltakat a felek úgy módosították, hogy az üzletrész vételárát a korábbi szerződésben foglaltaktól eltérve alacsonyabb összegben, 60.200.000,- Ft-ban határozták meg. A keresetlevél mellékleteként csatolta a felperes F/1. sorszám alatt a 2008. szeptember 3-án kelt üzletrész-átruházási szerződést, amelynek 3. pontjában a felek az üzletrészek vételárát bruttó 62.360.000,- Ft-ban határozták meg, míg F/2. sorszám alatt csatolta a másik üzletrész-átruházási szerződést, amelynek 3. pontjában az üzletrészek vételárát bruttó 60.200.000,- Ft-ban határozták meg a felek, mely utóbbi szerződés utolsó előtti oldala hiányzik, ezért nem állapítható meg, hogy azt mikor és kik írták alá. Az I. rendű alperes vitatására tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából pontos adatok hiányában a második üzletrész-adásvételi szerződésben rögzítetteket mellőzi. A felperes egyébként sem erre, hanem egy később kötött megállapodásra alapította az igényét.

Az I. rendű alperes a fellebbezésében helyesen hivatkozott arra, hogy az elsőfokú eljárásban csatolta a jogi képviselőjével kötött megbízási szerződést, amely a 13. számú előkészítő irat mellékletét képezte. Ennek ellenére az elsőfokú bíróság a 32/2003. (VIII.22.) IM rendeletre hivatkozva állapította meg az ügyvédi munkadíj mértékét, amelyet erre tekintettel is aránytalanul alacsonynak talált. Annak ellenére, hogy az I. rendű alperes és a jogi képviselője között írásbeli megbízási szerződés becsatolására került sor az elsőfokú eljárásban, az I. rendű alperes a fellebbezésében az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet alapján számított összegre kérte felemelni.

A jelen ügyben alkalmazandó bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése szerint, ha a fél és az ügyvéd között nincs az ügy ellátására vonatkozó díjmegállapodás, vagy ha a fél ezt kéri, a bíróság a képviselőt ellátásával felmerült munkadíj összegét a (2)-(6) bekezdésben foglaltak figyelembevételével állapítja meg. A 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjai szerint polgári perben az elsőfokú bírósági eljárásban az ügyvéd munkadíjának a pereszes felet terhelő összege 10.000.000,- Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén a pertárgyérték 5 %-a, de legalább 10.000,- Ft, 10.000.000,- Ft feletti, de 100.000.000,- Ft-ot meg nem haladó pertárgyérték esetén az a) pontban meghatározott munkadíj és a 10.000.000,- Ft feletti összeg 3 %-a, de legalább 100.000,- Ft.

A 2010. április 6-án kötött megállapodás I.1. és 2. pontjai az üzletrészek vételáraként összesen 62.360.000,- Ft-ot tartalmaznak.

Az ügyvédi munkadíj mértékének számítására a bírói gyakorlat a mérlegelés fő szempontjának az ügyvéd által kifejtett munkát tekinti, és ennek keretében figyelembe veszi az adott ügy jellegét, a pertárgy értékét, a jogi megítélésének fokát, az előterjesztett beadványok terjedelmét és mennyiségét, a tárgyalásokon való részvételt.

Jelen perben a pertárgyérték 42.000.000,- Ft, három tárgyalás tartására került sor. Az I. rendű alperes három érdemi ellenkérelmet terjesztett elő, mindegyik ellenkérelem több melléklettel került benyújtásra.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az ügyvédi munkával kapcsolatban kifejtett tevékenysége, továbbá a pertárgyértékre és az egyéb körülményekre tekintettel a jogi képviselő által végzett tevékenység a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjaiban meghatározott összeggel áll arányban. Mindez pedig azt jelenti, hogy a 42.000.000,- Ft pertárgyérték után 10.000.000,- Ft-ig 500.000,- Ft, míg 32.000.000,- Ft után 960.000,- Ft, összesen 1.460.000,- Ft ügyvédi munkadíj illeti meg az I. rendű alperest.

Az ügyvédi munkadíj összegének meghatározása során a felperes teljesítőképességét nem lehet vizsgálni és figyelembe venni, ahogy erre az I. rendű alperes az észrevételében helytállóan hivatkozott.

Az I. rendű alperes fellebbezése eredményre vezetett, ezért a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. §-a szerint kell a felperesnek az I. rendű alperes részére a másodfokú eljárásban felmerült költségét megfizetnie. Az ügyvédi munkadíj mértékét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése alapján mérlegeléssel állapította meg, figyelemmel az I. rendű alperes fellebbezésében is megjelölt ügyvédi munkadíj mértékre.

Budapest, 2013. év január hó 29. napján

Dr. Mika Ágnes sk.

a tanács elnöke

Dr. Kurucz Zsuzsánna sk.
előadó bíró

Dr. Tibold Ágnes sk.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő